

Ferd Grapperhaus: 'Kerken, beperk jullie maatschappelijke rol niet!'

Kerken moeten met hun diensten verstandig omgaan, vindt minister Ferd Grapperhaus, maar hun maatschappelijke rol in de coronacrisis niet te veel beperken.

Gerard Beverdam

© 20 maart 2020, 22:41 aangepast 09:01

minister Ferd Grapperhaus

(beeld anp / Bart Maat)

► DEN HAAG

Minister Ferd Grapperhaus (Justitie en Veiligheid) is binnen het kabinet ook de minister van de Eredienst. Hij bindt kerken op het hart goed om te gaan met de richtlijn om niet meer dan honderd personen toe te laten in een kerkdienst. 'Alle maatregelen gelden in aanvulling op elkaar. Dus kerkgangers moeten óók anderhalve meter uit elkaar zitten, én er moet goed worden gelet op de hygiëne. In een kerkgebouw waarin

sowieso maar honderd mensen passen, moet je dus echt niet meer dan zeventig mensen toelaten. En kijk in kerkgebouwen ook of de ventilatie goed op orde is.'

Eerder deze week klonk het over kerkdiensten, onder meer vanuit uw ministerie: als het met minder bezoekers kan, dan met minder.

'Gebruik je gezonde verstand, zou ik ook tegen kerken en geloofsgemeenschappen willen zeggen! In een ruime kerk kún je nog met 99 mensen bijeenkomen. Maar als je bijvoorbeeld veel kwetsbare ouderen in je gemeente hebt, moet je je echt afvragen of het wel verstandig is de dienst door te laten gaan. Is het dan niet veel beter om als predikant de dienst digitaal te verzorgen? Kijk ook naar wat je je geloofsgemeenschap in deze tijd wilt bieden. Gelukkig kan er veel online. Ik hoor al van bijbelstudiegroepen die met veertien man facetimen.'

Sommige kerken laten bijvoorbeeld nog maar dertig personen per dienst toe, of stoppen zelfs helemaal met hun diensten. Is dat een goede keuze?

'Je ziet op allerlei plekken in de samenleving dat verantwoordelijkheid wordt genomen: bedrijven en instellingen pakken hun rol en sluiten vrijwillig, en ook in familiekring worden bijeenkomsten afgeschaald. Ik zie dat we ons de maatregelen goed aan het eigen maken zijn.

Die strenge maatregelen die wij als kabinet hebben genomen, zijn de ene kant van het verhaal. Maar als minister van de Eredienst vind ik die andere kant ook heel belangrijk: wees er voor bijvoorbeeld kwetsbaren en zieken, juist nu we onze samenleving noodgedwongen op een heel erg laag pitje hebben moeten stellen.

Ik zou kerken willen vragen hun maatschappelijke rol juist niet te veel te beperken! Kerken zijn in onze geïndividualiseerde samenleving belangrijke, zo niet de belangrijkste aanjagers van naastenliefde en maatschappelijke hulp. We hebben de kerken nodig om goed werk te doen. Ik zou willen zeggen: kijk als kerk om naar kwetsbare ouderen,

kijk sowieso om naar alle mensen om je heen. Zwaai elke dag even naar ouderen door het raam, of voer zelfs op die manier met luide stem een gesprek.

Ik heb de afgelopen week twee keer met de kerken gesproken. Er zijn heel goede initiatieven, waar de kerken bij uitstek de aanjagers van kunnen zijn. Boodschappen doen bijvoorbeeld, of skypen en facetimen met ouderen. Laat blijken: we zijn er voor je.'

Begrafenissen mogen alleen nog in kleine kring. Daarnaast stellen veel bruidsparen hun huwelijk uit. Wat vindt u daarvan?

'Bij begrafenissen heb je met veel emotie te maken. Het kan ook mooi zijn dat juist tot een kleine groep te beperken, en de overledene op een later moment nog in groter verband te gedenken.

Wat huwelijken betreft, is die keuze uiteraard aan mensen zelf. Ik kan me voorstellen dat als je naar je huwelijk hebt toegeleefd, dat je het toch graag wilt sluiten, en laten inzegenen door de predikant. Maar beperk het dan tot een kleine kring, en stuur de andere gasten een mail dat je het later nog groter gaat vieren.'

Kerken vragen u om predikanten, geestelijk verzorgers en kerkelijk werkers op de lijst met vitale beroepen te plaatsen, zodat vooral de geestelijke zorg aan zieken en stervenden door kan gaan. Bent u daartoe bereid?

'Geestelijk verzorgers die aan zorginstellingen zijn verbonden, vallen sowieso onder de vitale beroepen.

De regeling voor vitale beroepen gaat om de mogelijkheid van kinderopvang. We moeten zeker bekijken hoe we predikanten en kerkelijk werkers daarin kunnen betrekken, want de regeling geldt wat mij betreft ook voor deze groep. Ik heb volgende week opnieuw een gesprek met de kerken, en zal dan informeren of er op dit punt praktische problemen zijn. Want barmhartigheid is uiterst belangrijk; de zorg voor zieken en stervenden is cruciaal voor onze maatschappij.' <

predikanten: 'wij hebben vitaal beroep'

Het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO) heeft het kabinet gevraagd om priesters, predikanten, kerkelijk werkers en geestelijk verzorgers toe te voegen aan de lijst met vitale beroepen. 'Mensen die ziek zijn hebben fysieke zorg nodig, maar er is ook ontzettende behoefte aan geestelijke ondersteuning', zegt Daniëlle Woestenberg van het CIO. 'Mensen die bang zijn omdat ze de ziekte hebben, of mensen in de omgeving van een zieke worstelen met de vraag hoe ze hiermee om moeten gaan.'

Iemand die besmet is met corona mag nu maar één bezoeker ontvangen, naast het zorgpersoneel, vertelt Woestenberg. 'Onder de definitie van zorg valt ook geestelijke zorg.' Toch komt het voor dat mensen met corona die in het ziekenhuis liggen geen priester, predikant of geestelijk verzorger mogen ontvangen. De RoomsKatholieke Kerk kent voor mensen die komen te overlijden het sacrament van de ziekenzalving, dat door een priester gedaan moet worden. Als een priester niet bij een coronapatiënt mag komen, is dat volgens Woestenberg een beperking van de vrijheid van godsdienst.

Het CIO heeft alle kerken die bij dat orgaan zijn aangesloten, gevraagd welke functies in hun denominatie belangrijk zijn voor deze zorg. Het Steunpunt Kerkenwerk, een organisatie die christelijk- vrijgemaakt- en Nederlands-gereformeerde kerken ondersteunt, heeft drie functies aangedragen: predikant, kerkelijk werker en geestelijk verzorger in dienst van een instelling.